

POSUDEK OPONENTA PÍSEMNÉ KVALIFIKAČNÍ PRÁCE

Název práce:	David Fincher: Filmová Inovácia cez Rozmanité Žánre a Médiá
Autor/ka práce:	BcA. Michal Kováč
Studijní program:	Režie
Typ studijního programu:	navazující magisterský

Vymezení cíle a jeho naplnění:

Předmětem teoretické práce Michala Kováče je tvorba Davida Finchera, jednoho z nejuznávanějších režisérů současnosti. Postihnout ji byť i jenom v základních obrysech by bylo úkolem pro monografii rozsahem mnohonásobně přesahující standardní rozsah diplomové práce. Důmyslné vymezení konkrétního, tematicky zúženého obsahu a specifického záměru diplomové práce je tedy základním diplomantovým úkolem i potenciální pastí pro jeho dobré úmysly. MK deklaruje záměr postihnout především režisérovu jedinečnou schopnost formální a technické inovace. Transformace jeho režisérských přístupů chce ukázat zejména prostřednictvím příkladů z filmu *Se7en*, seriálu *Midhunter* a TV filmu *Mank*. Hodnotíme pozitivně vlastní záměr včetně zdařilé volby tří výrazných, obsahově a žánrově specifických Fincherových děl, jisté pochybnosti máme ale vzhledem k tomu, do jaké míry a s jakým úspěchem se MK podařilo jeho záměr naplnit.

Aktuálnost tématu (a relevance zvolené metodologie v případě diplomové práce):

Fincherovo režijní dílo je natolik rozsáhlé a komplexní, že je dnes lze právem pokládat za trvale aktuální ve smyslu inspirativní a provokující k novým reflexím a interpretacím. MK k němu přistupuje z perspektivy praktikujícího režiséra, který chce hlouběji porozumět postupům a technikám svého respektovaného a oblíbeného umělce, podnětným pro vlastní tvorbu. To je pro studenta uměleckého oboru legitimní, a vlastně ideální východisko. Klasifikace Fincherových režijních postupů prostřednictvím detailních analýz jeho filmové řeči v trojici komparovaných děl se tu jeví jako adekvátní metodologický postup.

Odborný přínos, původnost práce a její případné využití v praxi:

Rozbory jednotlivých vrstev filmové řeči v trojici analyzovaných děl přinášejí řadu trefných postřehů a přehledně a srozumitelně (bez zbytečné terminologické zátěže) strukturovaných popisů režisérských postupů a technik. Z textu práce není vždy úplně zřetelné, a mělo by to být průběžně explicitněji formulováno, zda a nakolik jsou jednotlivé analýzy výsledkem pouze či převážně vlastního pozorování, diváckého zážitku a jeho samostatné reflexe, či zda a do jaké míry se opírají o již publikované rozbory Fincherovy filmové poetiky a interpretace režijního stylu. Je škoda, že MK neuvádí, jaká dosavadní fincherovská literatura pro něj byla relevantní (třeba i v tom smyslu, že se k ní vztahuje polemicky). Vzhledem k reflexivně-vyznavačskému charakteru práce nepokládám ani za nutné vyrovnávat se s bezbřehou fincherovskou

literaturou systérově a ve větším rozsahu, bylo by ale dobré, kdyby MK tento spíše „divácko-praktický“ než „odbornický“ přístup ve své práci alespoň formuloval a svou volbu zdůvodnil.

Logická stavba a členění práce:

Stavba práce v části věnované analýzám tří vybraných děl je logická a účelná. Jisté pochybnosti mám o její zhruba první třetině, kde MK metodou „letem Fincherovým světem“ představuje prostřednictvím stručných dějových synopsí a namátkových citací z ohlasů na dílo desítku filmů a dva seriály. Tato část působí nejspíš jako svižně pojatý slovní doprovod pro popularizační přehledovou prezentaci díla slavného režiséra v nějakém filmovém klubu. Nic proti tomu, kromě otázky, zda má takovouto popularizační expozici vysokoškolská práce věnovaná ve své hlavní části hloubkové analýze tří vybraných děl vůbec zapotřebí. Ve vlastních analýzách poněkud překvapuje, že pasáže věnované úvodním titulkovým sekvencím se objevují až takřka na závěr příslušných kapitol, ale možná to je pokus o dramaturgickou rafinovanost. Poněkud pozičně neukotvené jsou v rámci převážně formálních rozborů podkapitoly věnované společenskému „Kontextu“ (proč ta majuskule?) Fincherových děl.

Formální úprava a náležitosti práce včetně jejího rozsahu:

Práce splňuje podstatné formální náležitosti včetně rozsahu, formulační ledabylosti se vyskytují v míře potěšitelně řídké.

Práce s informačními zdroji:

Práce kupodivu postrádá Fincherovu filmografii. Rozdělení „Seznamu použitých zdrojů“ na „Odbornou literaturu“ a „Prameny“ je nestandardní. Bibliografické odkazy by místy bylo vhodné formálně sjednotit.

Jazyková, stylistická a terminologická úroveň:

Na textu MK oceňuji čtivou plynulost a srozumitelnost, doporučoval bych místy proškrtat redundantní, již dříve jen o trochu jinými slovy podané informace.

Celkové/vlastní shrnutí hodnotitele:

Na práci MK nejvýše oceňuji zevrubné, přitom přehledné, čtivé a převážně přesvědčivé analýzy formálních rovin filmové řeči, příznačných pro Fincherův režijní styl s jeho typickými postupy a technikami, zejména pokud jde o charakteristiku mizanscény, kompozice, kamerového záběrování, střihu a zvukové složky. MK dokáže čtenáře průběžně přesvědčovat o tom, že ví a chápe, „co“ Fincher dělá i „proč“ to dělá, čili jaký účinek má, resp. má mít ten který režijní postup na komplexní vyznění filmu a tím i na recipienta. Svou základní výhradu směřuji vůči jisté nedotaženosti MKových analýz tří vybraných děl směrem k výkladové syntéze. Pozorování o volbě určitých charakterů a jejich vývoji, budování dramatického konfliktu, tempu vyprávění, práci s herci včetně prostoru pro jejich improvizaci, kompozičních detailech, návratných motivech a jejich symbolickém vyznění, konstantách a proměnách záběrování, významech světelných proměn a typické barevné škály, zvukové dramaturgii a dalších složkách filmové řeči pokládám v naprosté většině za dobře argumentačně ukotvená a přesvědčivě i objektivně osvětlující podstatné kontury Fincherova režijního stylu. Je proto škoda, že MK povětšinou nepodnikne další krok, který se – i vzhledem k dobré volbě tří děl, z nichž dvě jsou si po tematické stránce a z hlediska žánru v leccem blízká a třetí se jeví být v rámci Fincherova díla v některých ohledech překvapivým, lišícím se „experimentem“ – opakovaně přímo nabízí: nepřekročí rámec jednotlivého díla, nepodnikne komparaci podniknutých analýz vzájemně mezi vybranou trojicí děl a nezamýšlí se hlouběji nad takto vzniklými „transformacemi“ či „inovacemi“, jež úvodem sliboval. Jedinou výjimku a příklad,

jak by tyto komparace mohly vypadat a práci tak povýšit o další, syntetický level, jsou podkapitoly o titulkových sekvencích, kde se čtenář konečně něco dozví o jejich osobitě a navzájem rozdílném pojetí a z toho plynoucích účinků a dopadů na diváka.

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

Otázka je zřejmá: proč jste tento kýžený krok směrem k výkladové syntéze nepodnikl?

**Doporučení práce k obhajobě:
doporučuji k obhajobě**

Navrhovaná klasifikace: B

**Datum vypracování posudku:
13. 6. 2024**

doc. Marek Vajchr, KSD
Jméno oponenta práce

.....
(datum a podpis)